

WINTERTERM - Dictionary of Terms for Winter Maintenance

english/hungarian

in alphabetical order

release 1.4, November 2002

**European COST 344 Action „Improvements to Snow and Ice Control
on European Roads and Bridges,,**

**Durth Roos
Consulting GmbH**

Dear user

This dictionary is a draft. We know it is not perfect, neither the terms and explanations nor the program. Please assist us to make a better glossary and send your comments, corrections and proposals for new terms to the editor or the author of the program. New languages are welcome, too. Registered users will be informed about new releases by e-mail.

authors: Paul Adkinson, Marilyn Hazel Burtwell, Xavier Cocu, Roberto Giannetti, Didier Giloppe, Dr. Christian Holldorb, Maria Kastelis, Tamás Künnle, Jaime Sánchez Leiva, Yrjö Pilli-Sihvola, Gudrun Öberg, Björn Ólafsson, Stefan Sigurdsson, Roland A. van Doorn MSc

Durth Roos Consulting GmbH
Branch Karlsruhe
Gartenstraße 26
D-76133 Karlsruhe
Germany

Fax:+49-721-38473-77
E-mail (registration): winterterm.registration@durth-roos.de
E-mail (author): marcus.schlund@durth-roos.de

A

C5-1 Ablation

Lowering of snow depth by compaction, melt or evaporation.

D3-1 Abrasive, grit

Natural or artificial material e.g. gravel or sand used to increase the adhesion of a slippery surface.

A4-2 Absolute humidity

Absolute humidity is the amount of water vapour contained by a given air mass.

A2-1 Advection

The lateral movement of air, i.e. wind.

A1-3 Air temperature

Value defined by measuring the temperature of a physical body submerged in the air.

A2-4 Anabatic wind

A pressure-induced warm wind that blows up-slope.

G6-4 Anemometer

An instrument designed to measure the speed (or force) of the wind.

C4-3 Avalanche, snow slide

Large amounts of snow, sliding down slopes or falling off edges.

B

E3-1 Blade type (or straight-blade) snowplough

Device, mounted on a vehicle, which slides on the road surface and pushes the snow aside.

C2-3 Blizzard

By definition, blizzards constitute snow falling at a wind speed of at least 35mph (56km/h) and a reduced visibility of less than 200m.

C2-2 Blown snow

Snow carried by the wind during its fall

Leolvadás

Olvadás vagy párolgás hatására be következő hóvastagság csökkenés tömörödése.

Érdesítőanyag

Természetes vagy mesterséges anyag, pl. kavics vagy zúzalék, amit a csúszós felület tapadásának növelésére használnak.

Abszolút nedvesség tartalom

Egy adott légmennyiségben, adott nyomáson és hőmérsékleten gőz formájában található víz maximális mennyisége.

Advekción

A levego oldalirányú mozgása, például a szél.

Léghőmérséklet

Az a hőmérséklet, amelyet a levegőben 2 méter magasságban egy sugárzás ellen védett hőmérővel mérnek

Felszálló légáramlat

Légnnyomás különbség hatására keletkező lejtő mentén felfelé fúvó szél,

Szélességmérő, anemométer

Műszer, a szél sebesség (vagy szél erő) mérésére.

Lavina

Lejtős felületen megcsúszó vagy lerohanó nagy mennyiségű hó.

Hóeke

Járműre szerelt a haladási irányba szöglet bezáró, vagy ék alakú berendezés, ami az útfelületen csúszik és oldalra nyomja a havat.

Hóvihar

A hóvihar, az a hófúvás amelyet 56 km/ó feletti szél hoz létre és a látótávolság lecsökken 200 m alá.

Hordott hó//Hófúvás//Talaj menti hófúvás

A szél által havazás közben szállított hó.//A szél által havazás megszűntje után szállított hó, amelynek magassága meghaladja az 1,8 m-t.//A szél által havazás megszűntje után szállított hó, amely nem éri el az 1,8 m magasságot.

B**A2-3 Breeze**

In general, a light to moderate wind.

D2-4 Brine

An aqueous solution of Sodium or Calcium Chloride.

C**D2-8 Calcium Chloride**

An exothermic de-icer/ anti-icer highly deliquescent and becomes a liquid by absorbing moisture from the air.

D2-10 Calcium Magnesium Acetate (CMA)

Solid crystalline de-icer.

G3-8 Call-out index

Relates the number of turnouts to the weather conditions.

C5-4 Chilled snow

Road surface covered with wet snow that has re-frozen from the vicinity of the road surface.

D1-1 Clearing ice

All the means used to make the road surface adhesion sufficient to guarantee users' safety.

A3-1 Cloud cover, Sky cover

The portion of the sky cover that is attributed to clouds, usually measured in eighths (oktas) or tenths.

C1-6 Compacted snow

Snow compacted, for example, by the traffic

A4-4 Condensation

This is the change of state of vapour to liquid, thus forming a thin film on surfaces and cloud, mist and fog in the atmosphere. During the process, heat is released.

A2-2 Convection

Fluid moving process.

D5-3 Conveyor belt

Conveyor belt for loading a spreader with salt or other de-icing agent

Szello

Mérsékelt erösségu szél.

Sóoldat

Oldható anyag (pl. nátrium- vagy kalciumklorid) vizes oldata.

Kálcium-klorid

Exoterm - oldatba vitelekor hot termelo - vegyi anyag.

Kálcium magnézium acetát

Szilárd, kristályos olvasztószer (CMA)

No term available

Bevetések számát viszonyítja az időjárási körülményekhez.

No term available

Nedves hó amely újrafagyott az útfelületen

Síkosság elleni védekezés

Az út síkosságának megszüntetésére alkalmazott eljárás.

Felhotakarás

Az égbolt felhok által takart része. Rendszerint nyolcadokban vagy tizedekben mérik.

Tömörített hó

A forgalom által betömörített hó.

Kicsapódás

A légkörben található vízgoz a levego nyomásának vagy hőmérsékletének változására bekövetkezo víz formájában történo kiválása.

Konvekció

Függoleges légmozgás, különösen a napsugárzás hatására felmelegedo, felszálló levego mozgása.

Szállító szalag

Ömlesztett anyag (pl szórósó) szállításához alkalmazott szalag

C

G3-2 Crew schedule for snow clearing and gritting, salting route

Schedule for snow clearing and salting which assigns vehicles and personnel to districts and routes.

Menet utasítás

A hó-eltakarító és sószóró gépek és kezelőik beosztása, az útvonal, a beavatkozás eszközeinek és anyagainak és a végrehajtás időtartamának meghatározásával.

D

F2-1 De-icer spraying installation / system

Fixed device that automatically sprays de-icing solutions when the roads are slippery or expected to become slippery.

Telepített oldatszóró berendezés

Különösen veszélyes helyekre beépített szóró berendezés, amely a fagyás veszély esetén automatikusan végzi a burkolat fagyás mentesítését

D2-2 De-icing, anti-icing agent

Granular material or solution used to lower the freezing point in order to remove or prevent black ice from forming.

Olvasztó só

A fagyási pont csökkentésére szolgáló vegyi anyag,

D2-14 Deliquescence, hygroscopicity

The chemical property whereby a substance will absorb water from the air before the air is saturated. For example, salt is deliquescent.

Olvadékonyság, Higroszkopikuság

Vegyi tulajdonság, amikor az anyag a levegő túl telítettségének beállta előtt vesz fel nedvességet.

D4-5 Demountable spreaders

The body of the spreader can be detached to enable the host vehicle to be used for other work..

Szóró felépítmény, vagy szerelék

A hordozó gépjármű platójára, vagy segédalvázára felszerelhető szóró berendezés

D1-6 Depression of freezing point temperature

The lowering of freezing point temperature by the addition of a suitable de-icing chemical.

Fagypontcsökkentés

A fagypont hofokának csökkentése egy megfelelő jégtelenítő vegyi anyag hozzáadásával.

A4-5 Dew

Liquid water formed on a surface by condensation from the atmosphere.

Harmat

Felületre a légkörből kicsapódott, folyékony halmazállapotú víz.

A1-9 Dew point temperature

The temperature at which condensation could occur from a given air mass.

Harmatpont hofoka

Az a hőmérséklet, melynél pára kicsapódás következik be.

C3-2 Driven snow

Snow that has been moved by the wind and collected into snow drifts.

Hordott hó /// Hóakadály, Hótorlasz, Hólerakódás

A mozgásban lévő hó. /// Akadályok és felületi egyenetlenségek mögött kialakuló nyomásesés következtében lerakódott hó.

A5-3 Drizzle

Sometimes called Mist. Very small, numerous and uniformly dispersed water drops that may appear to float while following air currents. Unlike fog droplets, drizzle falls to the ground.

Szitalás

Igen finom cseppekben permetező eső, ami a köddel szemben le hull a talajra.

E

D2-15 Eutectic Point

The lowest temperature reached upon freezing a solution. Below this limit salt-water solutions will freeze completely and there is no melting action.

Eutektikus pont

Egy oldat fagyasztása során elérhető legalacsonyabb hőmérséklet, amelyen az oldat fagyása elkezdődik.

F

B3-2 Flash frost

The rapid build up of hoar frost on roads around sunrise.

No term available

Napkelte táján az utakon hirtelen kialakuló dér.

A3-2 Fog

A visible aggregate of water droplets suspended in the atmosphere near the earth's surface i.e. low cloud. Visibility is reduced to less than 1000 m. When the visibility is less than 200 m it is referred to as Thick Fog whereas when the visibility is less than 40 m it is termed Dense Fog.

Köd

A föld felszínéhez közel összegyűlt a légkörben lebegő vízcseppek, tulajdonképpen alacsony felhő. A látótávolság ekkor 1000 m alá csökken. Amikor a látótávolság kevesebb, mint 200 m, akkor vastag ködrol ha a látótávolság kisebb 40 m-nél, úgy suru köd beszélünk,

A3-3 Fog potential index

Indicates the susceptibility of certain regions to fog.

Köd gyakorisági tényező

A tájegység ködérzékenysége jellemző érték.

B2-3 Freezing fog

A fog whose droplets freeze upon contact with exposed objects and form a coating or rime and/or glaze ice.

Jeges köd

Köd, melynek cseppjei, különféle felületekkel érintkezésbe kerülve megfagynak és azokon jégréteget képeznek.

G6-3 Freezing point sensors

Used to predict the freezing point temperature of a solution on the sensor surface.

Fagyáspont érzékelő

Egy oldat fagyáspont előrejelzésére szolgáló érzékelő az érzékelő felületén.

B2-1 Freezing rain

A dangerous condition where raindrops fall on to surfaces below 0 °C, thus freezing instantly and causing widespread glaze ice.

Ónos eső

Az esocseppek 0 °C alatti hőmérsékletű felületre esve azonnal megfagynak ezáltal nagy felületű jégréteget képeződik.

C1-3 Fresh snow

Snow that has just fallen.

Friss hó

Frissen lehullott hó.

A1-1 Frost

Occurs when the temperature of the air is below the freezing point of water.

Fagy

Környezeti állapot, amikor a levegő hőmérséklete a víz fagypontja alá hűl.

A1-2 Frost hollow

A hollow in the ground that is susceptible to the effects of katabatic wind (drainage) and radiational cooling and therefore susceptible to the formation of frost during clear and calm winter nights.

Fagyzug

Általában szélárménykos, mélyen fekvő hely, ahol a környezethez képest a fagy kialakulásának különösen szélcsendes éjszakákon fokozott valószínűsége van.

C5-3 Frozen snow

Road surface covered with snow that has melted and re-frozen in the vicinity of the road surface.

Fagyott hó

A megolvadt és újra megfagyott hó

G

G1-4 General term « tool of winter maintenance »

Range of tools available for winter maintenance activities.

B3-6 Glaze ice, black ice

A crystalline sheet of ice, generally clear and smooth but usually containing some air pockets, formed on exposed objects by the freezing of liquid or, more rarely from supercooled water vapour. Glaze ice is the meteorological term, black ice is the common term.

B3-7 Glazed frost ice

Slipperiness caused by rain on an undercooled surface

A1-6 Grass minimum temperature

The temperature shown by a minimum thermometer exposed in an open situation with its bulb on the level of the tops of grass blades.

D4-1 Grit spreader, gritting machine, gritter, spreader, salting vehicle

Device to spread grit or salt.

D4-4 Gritters

Common term for salt spreading vehicles.

D2-1 Gritting agent, Spreading agent

Thawing agent used to increase adhesion between tyres and the road surface, so preventing slipperiness.

A1-7 Ground frost

Freezing condition that occurs when the temperature at a point just above the ground surface falls below zero.

H

A5-4 Hail

Precipitation in the form of balls of irregular molecules of ice, produced by convective clouds.

G3-6 Hauling

Snow removal and storage in a storage area.

H1-3 Highway surveillance centre

Location for personnel, material and machinery for the roadway maintenance service on highways.

A téli szolgálat eszközei

A téli fenntartási tevékenységekre rendelkezésre álló eszközök általános megnevezése

Síkosság

Általános kifejezés a téli időjárási körülmények következtében előálló burkolat állapotra.

Tükörjég

Túlhűlt burkolaton vagy jeges eső következtében a burkolaton előálló jég bevonat.

Talaj hőmérséklet minimum

A talaj felszínén nyílt terepen mért minimális hőmérséklet

Szóró gép, felépítmény

Berendezés érdesítő anyag vagy só kiszórására.

Érdesítő gép, vagyfelépítmény

Önjáró, vagy szerelékként kialakított érdesítő anyag szórására szolgáló berendezés

Szóró anyag

A gumiabroncsok és az útfelület közötti tapadás növelésére szolgáló anyag

Talaj menti fagy

A talaj felszínén 0 C0alá süllyedő hőmérséklet következtében beálló fagy.

Jégeso

Szabálytalan golyó alakú jégmolekulákból álló, többnyire zivatarokkal kapcsolatban fellépo csapadék.

Hó eltakarítás

A hó elszállítása azokról a helyekről, ahol az útról való eltávolítás csak így módon megoldható

Autópálya-mérnökség

Adott méretű autópálya kezeléséhez szükséges gépek, anyagok és személyzet elhelyezésére szolgáló irodaépülettel, raktárakkal, muhellyel, tárolókkal felszerelt telep,

H

B3-3 Hoar frost

A deposit of interlocking ice crystals formed by direct sublimation on a surface. Sometimes referred to as Rime Frost.

A4-1 Humidity

The condition of the atmosphere in respect of water vapour.

I

B1-1 Ice

A generic term for frozen water.

G5-4 Ice detection system

Device for automatic detection, transmission and analysis of physical data on roadsides in order to forecast and detect winter slipperiness

B4-1 Icy patches

Used in road weather forecasts to indicate localized ice formation.

B4-2 Icy stretches

Used in road weather forecasts to indicate more widespread ice than icy patches.

A1-10 Inversion temperature

This is said to occur when the temperature increases with altitude in the lower layers of the atmosphere. This typically occurs during stable atmospheric conditions such as clear and calm winter nights..

K

A2-5 Katabatic wind (drainage)

A gravity-induced, down-slope flow of relatively cold air.

L

C6-3 Layer of snow

Depth of snow resulting from a fall during a given period.

G1-2 Level of service

Characteristic road parameter giving its priority in being treated and the minimal appropriate treatment.

Dér

A 0 C0 alá hult felszínen a levego páratartalmából kicsapódó vízből képzodo jeges bevonat. (l. zúzmara is).

Nedvesség tartalom

A légkörben lévo vízhoz tömege.

Jég

Általános kifejezés a megfagyott vízre.

Jégjelzo rendszer

A jég képzodéshez szükséges feltételek mérésére és jelzésére szolgáló rendszer

Jégfoltok

A burkolaton eloforduló jegesedés, ami nem a teljes keresztmetszetet borítja be.

Jeges szakaszok,Helyi lefagyások

Útügyi időjárás-jelentésekben használt kifejezés, ami kiterjedtebb jegesedést jelez, mint a jeges foltok.

Inverziós homorséklet

Egy adott légrétegben mérhető homorsékleti határ, amelynél a légréteg ez alá eso felének homorséklete alacsonyabb a felette lévo légréteg homorséklete magasabb.

Leszálló légáramlat

Nehézségi ero által kiváltott, a lejtő mentén lefelé fúvó szél.

Hóréteg

Adott időszak alatt hullott friss hóvastagsága

Szolgáltatási szint

A közutak jelentőségét tükrözö besorolásától függően eloírt beavatkozási módok és végrehajtási idő

M

D2-6 Marine salt

Salt derived by solar evaporation of sea water. It contains associated impurities such as Calcium Sulphate and Magnesium Chloride.

F1-7 Marker post for snow clearing

Marker posts to indicate the course of the road.

D5-4 Mechanical bucket

Wheeled loader for loading a spreader with salt or other de-icing agent

D1-14 Melting time

The time taken for the ice or snow to melt after treatment.

H2-3 Meteorological parameter**A3-4 Mist**

As for Fog but visibility is reduced to less than 2000 m.

Tengeri só

Tengervíz napon történő lepárlásával nyert só. Társult szennyeződések tartalmaz, mint kalciumszulfátot és magnézium-kloridot.

No term available

Rendeltetése: magas hóban az út szélének és nyomvonalának jelzése

Rakodógép szóróanyag rakodásához

Ömlesztett anyagok (pl. szóróanyagok) rakodására szolgáló gumikerekes rakodógép

Olvadási idő

A beavatkozás után, a jég vagy a hó megolvadásához szükséges idő.

Meteorológiai paraméter

Általános fogalom az időjárásra jellemző értékek meghatározására

Pára

Mint a ködnél, a látótávolság 2000 m alá csökken.

N

H4-4 No term available**C7-2 No term available**

Snow wall in areas other than the wheel paths produced by movement of the snow from trafficking.

C7-3 No term available

Snow wall produced on the road, usually at the side or middle of the road, by the use of a snowplough.

C7-4 No term available

Snow wall produced at the side of the road by the action of traffic.

C1-7 No term available

Snow compacted by the traffic.

D1-4 No term available

Spreading of single size grit or similar materials on roads and trafficked areas

H3-7 No term available

Day with a minimum precipitation of snow at least of 2 cm.

No term available

Jelző táblával a hólánc fel- és leszerelésére kijelölt közlekedési terület.

Hó-borda

A burkolaton a forgalom által kialakított hóból keletkezett lefagyott kiemelkedés

Hó-fal

Az útfelületen hó eltakarítás során keletkező függőleges hóakadály

No term available

Az út mentén hó eltakarítás során keletkező függőleges hó fal

Letaposott hó

Forgalom által lejárt betömörített hó.

Érdesítő anyag szórás

A művelet során a síkosság csökkentésére az útfelületre a sűrűdési együtthatót növelő érdesítő anyagot szórnak ki.

No term available

Az a naptári nap, amikor minimum 2 cm hó esik.

N

H3-6 No term available

Day with a minimum precipitation of snow at least of 0,1 mm (measuring of melted snow) if the precipitation is only snow.

H3-5 No term available

Day with a maximum air temperature below 0 °C.

C7-1 No term available

Slipperiness of compacted snow or frozen slush.

H3-4 No term available

Day with a minimum air temperature below 0 °C.

B3-5 No term available

Slipperiness caused by existing humidity of a surface when undercooled

G2-4 No treatment

Section of the network not to be treated by spreader vehicle.

No term available

Az a naptári nap, amikor (olvadt hóban mért) legkevesebb 0,1 mm-nyi hó csapadék esik, ha a csapadék kizárólag hó.

Jeges nap

Az a naptári nap, amikor a léghőmérséklet maximuma 0 o C alatt van.

Hó-síkosság

Letömörített hó vagy megfagyott latyak által okozott síkosság.

Fagyos nap

Az a naptári nap, mikor a léghőmérséklet minimuma 0 oC alatt van.

Jegesedés

A burkolaton található megfagyott víz .

Fehér utak

A hálózat szakasza, amelyen csak hó eltakarítás folyik .

O

C1-2 Old snow

Snow on the road surface for more than 24 hours.

No term available

A hó 24 óra eltelte után.

P

F1-3 Plantation for snow protection

Single or double row of copse alongside roadways to prevent or diminish snow drifts.

Hóvédó erdosáv

Az utak mentén a hófűvés megelőzésére vagy csökkentésére telepített egy vagy kétsoros erdosáv.

E1-2 Ploughing

Removal of snow by the passage of a vehicle with a mounted blade.

Ekézés

A hó hókével történő eltávolítása a burkolatról

D1-8 Post salting (UK), De-icing (USA)

Salting that is carried out after the accumulation of snow and ice.

Utólagos só-szórás

A hóesés után végzett só-szórás

D2-11 Potassium Acetate

Liquid chemical de-icer.

Kálium acetát

Folyékony, vegyi olvasztó-szer

P

C3-3 Powder snow

. The form of snow that occurs when air temperatures are well below freezing (-2°C or less). This form of snow is relatively fine, drifts very easily, but does not tend to stick to objects. It can usually be handled relatively easily by snow blowers.

A5-1 Precipitation

A general term that covers all water (or ice) which 'falls' from the skies. As well as drizzle, rain, sleet, snow and hail it also includes dew, hoar frost, mist and fog.

D1-7 Pre-Salting (UK), Anti-icing (USA)

Salting procedure to prevent snow and ice formation by lowering the freezing point of the solution on the road surface.

D2-3 Pre-wetted salt

A saturated solution such as Sodium Chloride or Calcium Chloride is added to standard road salt before spreading. This provides a mechanism for the salt to adhere to the road and can also have the effect of lowering the eutectic point.

F1-8 Protection against avalanches

Very sturdy construction against avalanches.

A1-11 Protection temperature

The temperature at which ice crystals appear on a road surface covered with brine and submitted to a natural cooling.

Q

D1-10 Quantity of de-icing/anti-icing or gritting material

Amount of de-icing/anti-icing or gritting material spread for example by one vehicle in one outing or total tonnage for all vehicles for the period of one winter.

R

A3-5 Radiation fog

A major type of Fog, produced over a land area when radiational cooling reduces the air temperature to or below its dew point.

A5-2 Rain

Water droplets that fall from clouds.

Porhó

Alacsony térfogat-súlyú apró-szemcséjű, száraz és laza hó, ami jóval fagypont alatti hőmérsékleten hullik.

Csapadék

Általános kifejezés, amely a légkörből hulló bármilyen halmazállapotú vizet jelent. Formái lehetnek: szitálás, eső, dara, ólmos eső, hó és jégeső, valamint harmat, dér zúzmara, és köd.

Pereventív védekezés, alászórás

A hóesést megelőzően elvégzett só-szórás.

Nedvesített só

Kiszórás előtt nátrium- vagy kalciumklorid oldattal kevert szóró-só. A só/ oldat keverék előállítása történhet a szórógépen, vagy a szórógép feltöltése előtt.

Lavinák elleni védelem

Lavina veszélyes helyeken felépített műtárgy, vagy telepített növényzet.

Fagyás határ hőmérséklet

Az a hőmérséklet, amelynél a burkolaton lévő sós hólé fagyása megkezdődik.

Szórási mennyiség

Egy szóró gép által egy alkalommal kiszórt olvasztó vagy érdesítő anyag mennyisége. 2 .A téli időszak alatt kiszórt síkosság menetesítő vagy érdesítő anyag mennyisége.

Talajmenti köd

A köd egyik típusa. A talaj felett képződik, ha a kisugárzás hatására bekövetkező lehülés eléri a harmatpontot vagy az alá csökken.

Eso

Víz formájú csapadék.

R

A4-3 Relative humidity

Relative humidity is the absolute humidity expressed as a percentage of the amount of water vapour required until saturation and condensation appears.

D2-13 Residual salt

Salt on the road surface. Measured by Chemical Factor or Freezing Point Temperature.

B3-4 Rime ice

A white or milky and opaque granular deposit of ice formed by the rapid freezing of supercooled water droplets as they impinge upon an exposed object.

A1-5 Road body temperature

Temperature of the road to a known depth in the construction layers.

H1-4 Road condition

The actual surface condition of a road depending on weather conditions, e.g. in winter.

F2-2 Road heating

A system inside the road structure that produces heat to encourage black ice to melt.

H1-1 Road maintenance

Totality of measures to maintain the trafficability of a road.

A1-4 Road surface temperature

Temperature of the road surface.

G6-2 Road surface temperature sensors

Provide information about the road surface temperature.

G5-1 Road Weather Information Systems (RWIS)

Electronic monitoring outposts located throughout the road system. Provide data on wind speed, air and ground temperature and rainfall. Comprise sensors, outstations, instations and masterstations.

D2-5 Rock salt

Salt derived by mining natural salt beds. Consists mainly of Sodium Chloride along with impurities such as Calcium Sulphate and Silicates.

Relatív nedvesség tartalom

Egy adott hőmérsékletű és nyomású légmennyiségben meglévő vízgőz tartalom az abszolút nedvesség tartalom százalékában kifejezve.

Maradék só

Az út burkolaton a korábbi szórásból vissza maradt só.

Zúzmara

A levegő megfagyott nedvesség tartalmának fehér vagy tejes átlátszatlan szemcsés jéglerakódása az érintkező felületeken.

Úttest hőmérséklet

Az a hőmérséklet, amelyet az út rétegeiben meghatározott mélységben mérnek. Ez rétegenként és a mérési módszertől függően változik.

Útállapot

Általános fogalom az utak tényleges állapotának adott időjárási feltételek mellett történő jellemzésére pl. téli útállapotok.

Burkolat fűtés

A burkolatba épített fűtő berendezés.

Út-üzem

Az utak biztonságos járhatóságának fenntartására szolgáló intézkedések összessége.

Útfelület hőmérséklet

Az útfelület hőmérséklete.

Burkolat hőmérséklet érzékelő

Felvilágosítást szolgáltat az út burkolat hőmérsékletéről.

Útállapot és időjárási információs rendszer(ÚTMET)

Az úthálózaton elhelyezett a helyi meteorológiai paraméterek és a síkosság és hó elleni védekezés végrehajtásához szükséges adatok mérésére, továbbítására és feldolgozására szolgáló rendszer.

Kosó

Természetes só-rétegek bányászatával nyert só. Általában kis mértékben (pl. kalciumszulfát és magnéziumkloriddal) szennyezett nátrium-klorid.

S

D5-1 Salt barn

Covered storage for stockpiles of salt.

Fedett só-tároló

Fedett raktár ömlesztett só tárolására.

S

D5-2 Salt barns

Storage silo with the filling mechanism at the bottom. The spreader is driven under the silo to be filled with the salt or other de-icing agent.

D5-5 Salt bins

Local storage facilities at the side of the road.

D1-3 Salt spreading

Action consisting of spreading salt on the road surface to fight against or limit slipperiness.

G2-2 Salting route

Section of network to be treated by a salt spreader vehicle.

C2-1 Sleet

Precipitation in the form of snow and rain together.

B3-1 Slipperiness

Slipperiness caused by winter weather, diminishing the grip afforded by the road surface.

C3-4 Slush

Snow with a lot of water.

C1-1 Snow

Form of precipitation where tiny ice crystals bonded together into flakes.

H4-3 Snow chain

Chains which are mounted manually to the tyres for increased grip on snow-covered surfaces

E1-5 Snow clearance

Snow clearance, whereby a close covering of snow remains on the road surface.

E1-1 Snow clearing, ploughing

Mechanical clearing of snow on trafficked areas

C1-4 Snow covering

Layer of snow on a highway surface.

E5-2 Snow cutter, rotary type snow plough**Sótároló-siló**

Száraz vagy elonedvesített só tárolására szolgáló siló. Elonyösen járművek gyors megrakásához használják.

No term available

Útmentén kihelyezett síkosság mentesítő anyag tárolására alkalmas tartály

Sósózás

A muvelet során só szórása történik.

Orjáratos szakasz

A hálózat egy sószóró járművel kezelendő szakasza.

Havas eső

Csapadék formája, amikor együtt hull a hó és az eső.

Síkosság

A téli időjárási körülmények következtében a burkolaton előálló olyan állapot, amikor a burkolat súrlódási tényezője lecsökken.

Latyak

Sok vizet tartalmazó hó.

Hó

Csapadék alakja, ahol parányi jégkristályok pelyhekké kapcsolódnak össze.

Hólánc

A gépkocsi havas és/vagy jeges burkolaton történő haladását elősegítő speciális lánc.

Fehér burkolat

A burkolaton csak hó-eltakarítás történik.

Hó-eltakarítás,

A hó mechanikai eszközökkel történő eltávolítása.

Hótakaró

Nagy felületet összefüggő rétegben betakaró hó

Hómaró

Az úttengelyére meroleges tengellyel rendelkező berendezés. 70 cm-nél magasabb hóakadályok megszüntetésére alkalmas.

S

C6-1 Snow depth

Total height of snow covering the pavement and/or its environment. This may comprise several layers of snow.

G6-6 Snow detector

Apparatus for warning the operation centre when the snowfall has reached a given depth.

F1-2 Snow protection equipment

Equipment used to prevent and control snowdrifts and avalanches.

F1-1 Snow protection methods

Measures to prevent and control snowdrifts and avalanches.

E1-4 Snow removal

Clearing of snow, followed by spreading of thawing material which mostly uncovers the trafficked area.

C4-1 Snow slide

Small amounts of snow, sliding down slopes or falling off edges.

E5-1 Snowblower

Device for removing large amounts of snow. It collects the snow and ejects it some distance away.

F1-4 Snow-fence

When placed on the windward side of affected areas, snow fences can be used to reduce the amount of snow that may drift onto a road.

C5-2 Snowmelt

The water resulting from the melting of snow.

D2-9 Sodium Chloride

An endothermic de-icer/ anti-icer.

D1-13 Speed-related distribution

Enables a relatively constant spread rate of salt to be achieved on the ground when the travelling speed of the spreader varies.

D1-9 Spread pattern

Visible distribution of the de-icing/ anti-icing or gritting material immediately after spreading.

D1-11 Spread rate

Amount of de-icer/anti-icer or gritting material per area spread in one operation

Hóvastagság

A burkolatot és/vagy annak környezetét takaró hó teljes vastagsága. Ez több hóréteget is magában foglal.

Hó érzékelomuszer

Adott hó mélység elérésének jelzésére alkalmazott muszer

hóvédelmi felszerelés

Felszerelés, amit a hófúvások és lavinák megelőzésére és irányítására használnak.

Hó elleni védelem

Intézkedések a hófúvások és lavinák megelőzésére és megszüntetésére.

Fekete burkolat

Hó-eltakarítás és só-szórás után elérendo neves vagy só nedves burkolat állapot.

Hó-csúszás

Lejtős felületen megcsúszó kis mennyiségű hó, ami a lejtő peremén lezuhan

Hó-szóró

Az út-tengellyel párhuzamos forgás tengellyel rendelkező berendezés. Általában a hókével megtisztított járható burkolat szélesítésére szolgál.

Hó-védmu

Az uralkodó szélirányba felállított kerítés, ami a hófúvás keresztmetszetének csökkentésével a hó lerakását segíti elő a védett út elérése előtt..

No term available

A megolvadt hóból keletkező víz

nátriumklorid

Asztali só, kosó, stb. amelyet széles körben alkalmaznak szóró-sóként a téli síkosság elleni védekezésben

Útarányos szórás

A szóró gépkocsi által megtett úton a haladási sebességtől függetlenül a szórási arány változatlan marad.

Szórási kép

A jégtelenítő / jegesedést megelőző vagy az érdesítő anyag látható eloszlása közvetlenül a kiszórás után.

Szórási arány

Az olvasztó vagy érdesítő anyag felület egységre kiszórt fajlagos mennyisége.

S

D1-12 Spread width

Width of the de-icer/anti-icer or grit spread on the road.

G3-7 Stand-by for emergency duties

A system for assigning staff to standby duties for emergency situations.

H4-2 Studded tyres

Tyres with studs for increasing the grip on snow-covered surfaces

B2-2 Supercooled rain

Rain, where the temperature of the raindrops is below 0°C.

H1-2 Surveillance centre

Location for personnel, material and machinery for the roadway maintenance service on classified roads.

Szórás-szélesség

A kiszórt olvasztó vagy érdesítő anyag terítési szélessége.

Készenlét

A személyzet telepeken vagy otthon tartott ügyelete a bevetés elrendeléséig.

Szezes gumi

A gépkocsi havas és/vagy jeges burkolaton történő haladását elősegítő speciális szegekkel ellátott gumibroncsok.

Jeges eső

Eso formájú csapadék de az esocseppek hőmérséklete C 0 o alatt van.

Út üzem mérnökség

Adott méretű úthálózat kezeléséhez szükséges gépek, anyagok és személyzet elhelyezésére szolgáló Irodaépülettel, raktárakkal, muhellyel, tárolókkal felszerelt telep.

T

D1-5 Thaw

Natural snow and ice melting due to a rise in temperature.

G5-3 Thermal fingerprint

The temperature trace along a road surface.

G5-2 Thermal mapping

Provide temperature profiles of given stretches of road.

G6-5 Thermohygrograph

A device to record both air temperature and relative humidity.

C1-8 Thick Ice

Compacted snow changed to ice.

D1-2 To grit, to spread

Spreading of thawing or abrasive substances on trafficked areas in order to fight winter slipperiness.

Olvadás

A hőmérséklet fagyponthoz történő emelkedése következtében a hó és jég cseppfolyóssá válik

Ho profil

Az út felület hő diagramja

Ho térképezés

Adott útszakaszok hő eloszlása

Termo- higrométer

Léghőmérséklet és a relatív nedvesség egyidejű mérésére szolgáló műszert.

Jeges hó

Jéggé változott tömörített hó. Gyakran jégbordaként jelenik meg a burkolaton

Szórás

A téli síkosság megszüntetésére szolgáló olvasztó vagy érdesítő anyagok szórása.

T

D4-6 Trailer spreaders

Small salt-spreading machines with a trough-like hopper body mounted on a single 2-wheeled axle. They are towed close-coupled behind a salt carrying vehicle, normally a tipper. Some trailer spreaders distribute the salt onto the road surface through a variable width slot in the base of the hopper. Others use a spinner similar to that used on bulk spreaders.

G2-3 Treated length

Section of network treated by an abrasive material, grit or salt spread from a vehicle.

G2-1 Treatment length

Section of the network to be treated during winter season

G3-3 Turnout

The implementation of winter maintenance treatment for the prevention/removal of snow and ice.

U

D2-12 Urea

A white, crystalline substance which is used selectively for anti-icing treatments in sensitive areas susceptible to corrosion e.g. structures.

V

D2-7 Vacuum salt

Pure salt prepared by the evaporation of brine under vacuum conditions. Has the advantage of leaving no residue.

W

H2-2 Weather conditions

Actual conditions of meteorological parameters and phenomena

H2-1 Weather forecast

Information about the prevailing weather conditions and patterns provided by the local or national weather forecast service.

H2-4 Weather radar

A network of radars which use a beam specifically tuned to detect rain droplets (or snowflakes) and hence infer the location and intensity of rain reaching the surface.

Utánfutó szórógépek

Saját alvázon utánfutóként vagy pótkocsiként kialakított szóró-berendezés.

Érdesített szakasz

A hálózat egy szakasza, melyet érdesítő anyaggal kezelnek.

Kezelt hálózat

A hálózatnak a téli évszak során kezelendő szakasza.

Bevetés

Az orjáratos és rajonos szolgálat végrehajtása.

Karbamid

Fehér, kristályos anyag, melyet néha használnak jegesedést megelőző kezelésre korrózió érzékeny területeken, pl. mutárgyakon.

Vákuum-só

Sóoldatból vákuumban kinyert nagy tisztaságú száraz só.

Időjárési feltételek

Általános fogalom az időjárás aktuális jellemzőire

Időjárás előrejelzés

Felvilágosítás az időjárési feltételek várható alakulásáról.

Időjárési radar

Radar alkalmazása a felhők, időjárési frontok és csapadék helyének meghatározására. Csapadék (pl. hó) rövidtávú előrejelzésére szolgál.

W

G2-10 Weather report

Report of the meteorological parameters and phenomena

C1-5 Wet snow

Snow which falls with air temperatures close to freezing point. It melts easily and can be very sticky.

B4-3 Widespread ice

More widespread than icy stretches.

A1-8 Wind chill

That part of the cooling of a body caused by air motion.

C3-1 Windrow of snow, snow bank

A line of snow swept together by the wind or the passage of a snowplough.

H3-3 Winter indices

A means of combining important climate variables in order to judge winter severity in terms of a single parameter.

G1-1 Winter maintenance

Totality of measures by the maintenance engineer to deal with snow and ice conditions, to ease traffic congestion and to maintain traffic safety in winter weather..

G3-9 Winter maintenance contractor

Organisation responsible for the implementation of winter maintenance operations.

G3-1 Winter maintenance plan

Plan to effect the management of winter maintenance.

G1-5 Winter maintenance vehicle

Heavy truck or agricultural tractor equipped with one or more tools used for winter maintenance operations.

G5-5 Winter road surveillance

Arrangements made during the risky periods to obtain information about road parameters, phenomena and traffic conditions in real time.

G1-3 Winter serviceability of a road

Road practicability in winter.

Idójárási feltételek

Adott időszakra vonatkozó meteorológiai jellemzők összessége.

Nedves hó

Nagy térfogatsúlyú vizes hó, ami könnyen olvad és a felületre rá tapad.

Kiterjedt jegesedés

Az úthálózat nagy részét érintő jegesedés.

No term available

A szél által okozott fokozott párolgás következtében fellépo lehülés.

Hótorlasz

Hófúvás, vagy hóvihar után keletkezett, az átlagos hó vastagságot meghaladó magasságú hó felrakódás

Téli index

A tél szigorúságára jellemző, több fontos klimatikus tényező alapján meghatározott szám.

Téli szolgálat

A közútkezelő intézkedéseinek összessége, a forgalom biztonságos fenntartására téli időjárási feltételek között.

Vállalkozó

A téli időszakra meghatározott feladatok ellátására vállalkozói szerződéssel alkalmazott magán cégek vagy személyek

Téli üzemeltetési szabályzat

Szabályzat a téli fenntartást, üzemeltetés végrehajtására.

Téli fenntartásban alkalmazott járművek

A téli fenntartásban alkalmazott egy vagy több szerelék működtetésére alkalmas tehergépkocsi vagy traktor.

Téli útellenőrzés

Az útállapottal, a közúti jelzésekkel, a forgalmi viszonyokkal, forgalmi akadályokkal kapcsolatos információk helyszíni gyűjtése a szükséges intézkedések megtételének kezdeményezése

út téli járhatósága

Út alkalmassága télen a forgalom lebonyolítására.

W

H4-1 Winter tyres

Tyres with a special profile for slippery and snow-covered road-surfaces

H3-2 Winter weather control

Analysis of forecasts bulletin and meteorological follow-ups, systematically made during the winter period to anticipate and control the risky periods.

A5-5 Wintry

Adjective for typical conditions during winter, for example wintry precipitation or wintry road conditions

H3-1 Wintry period - winter time

The time of year from October to April when conditions are likely to consist of snow, ice, hail, sleet, frost, and precipitation.

Téli gumi

Speciális profilú gumiabroncs csúszós és hóborította útfelületekre.

Téli ügyeleti szolgálat

A meteorológiai előrejelzések elemzése, a szükségessé váló beavatkozások kelő időben történő elrendelésére.

Téli csapadék

A jég valamilyen változatát tartalmazó csapadékot jelent (hó, dara, vizes hó, jégeso).

Téli időszak

Az év azon szakasza, amikor téli időjárási körülményekre és útállapotokra kell számítani.